

Vo uva vira okara

Fiki *Fiki* katari vira tava vaiinti naarama. Vira tava qakaaka tava voqaara vaivaro noqi naivaro kaaqa voqaara hiakaama i vaira. *Fiki* tava hiqike hini vaaka ne, hini aurumake naantiara ne variara.

Iutaa Haaru Isareriva vira vo autu Iekopiva qorainti vainti 12navu vatatoraqihairo vovanu Iutaava vaura. Iutaara ankuvano Iutaa vataini variqi vumanta vikara Iutaa vaiinti nahentive ti vaura. Romeni vatanaaka Iutaa vataqaa raqiki vau entara vika Iutaa vatarara Iutiave ti vaura. Maa entara Eparahaamira anku ekaa vikara Iutaa vaiinti nahentive, Isarerri vaiinti nahentive, ti variara.

Iutaa maara naavu (synagogue) Ihuva vataini vau entara Iutia vataini vo vatuka vo vatukaqi Iutaa maara naavu vo vaura. Vika 7 entaqaa ruvaaqumavi Kotira uva kaara nti, vira uva okara vaiinti nahenti tiva nimi, Kotira aareha vira autu tuaherake vaura.

Vi entara vi naavuva kia Iutia vatainiqai vaura. Iutaa vaiinti nahenti katu vare vi anunaini vi naavuva voqi voqi vaura. Mintima vauvaro Poruva airi enta vi naavuraqi vi aniharo Iutaa vika naane Karaitira uva tiva nimi vaura. (Kaiqa Varora 14:1)

Maa entaravata Iutaa maara naavu vo vataini vo vataini vairo.

Kaupititira (Matiu 13:33, 16:12; 1 Korinti 5:6-8; Karesia 5:9) Kaupititira viraqohai

mpereti autuarama. Qamaa kaupititira voqaara *porihi/voruhi* vataakero tuqantaakero vataivaro *porihi/voruhi* ntereharo noqa viro. Noqa vivaro vira varakero unta kaivaro itaviro koqemaviro vairo.

Kaupititira inaaraiqaqai vatairaro homa *porihi/ voruhi* airitahaa noqa vuanaro. Virara iriharo Ihuva uva tuqantaakero tiharo, Parisi vaiintinavuvata Satiusi vaiintinavuvata vika kaupititira voqaara variavo. Nenavu vikara rauriha variate, tura. (Matiu 16:5-12)

Kotira Naavu (Temple) Kotira Naavuvano Ieruharemini vaura. Vi naavuva vaunaini Iutaa vika vo ovata vo ovata neha vo *ofaa* vo *ofaa* Kotira iha quara amite vaura.

Iutaa vatanaakaqaima vi naavuva vaunaini ho oru vauva vaumanta vika vo vatanaaka qioqama tomanta vika vi naavura niaraihai ani ruvaaqumavi vaura.

Ihuva vataini vau entara Herotiva kaqato naavuva Kotira Naavuvano vaura.

Naavu vira avutaqi Kotira turuarave tunaini vauvaro Kotira kaiqa vara amito vaiintiva qiata vaiinti vivaqaima vo ihi vo ihi vohaa tataaqaima viraqi origetora.

Vi naavuraqi tavuna nora hiritova vauvaro kaankuka voqaara vi *rumura* rairakero vaura. Ihuva qutu vuvaro vi tavunava virihairo nai qunahiqi tuviro muani ekaa muntuvi taiqa kora. (Matiu 27:51; Maaki 15:38; Ruki 23:45)

Vira qunahi vuva tinavu humiqero tiharo, Vaiinti nahenti Ihurara quqaave tika

Kotira aaqanto vi aarara Kotiva qantua keroma vataivo, tiro.

Maara enta Kotiva kauquru hini kauquni vohaiqa enta kaiqa varaqiro viharo ekaa haika autu vuru taiqa kero. Vuru taiqa kerora tiro, vira qararaa 7 entaqaa kia kaiqa vararaitiro, nora auraara vaurave, tura. (Okara 2:2)

Qaiqaa Kotira vukuqi tiharo,

Vo uiki vo uiki *nampa* 7 entara Kotira entavetiate. Ne kauquru hini kauquni vohaiqa entaqaa vaiha nenta kaiqa varaqi viha nenta kaiqa taiqake *nampa* 7 entaqaa te Noravano ni Variqvano variainarara irihama auraara variate, tura. (Katu Varora 20:8-10)

Kotiva minti turara ti, Iutaa nora vaiinti vika vi entara irihama vika nai irike airi uva voqavata tiva vatora. Vovano vika uva raqakovaro vika arara voqamakero itomanta vaura.

Vika okara mintima vauvaro Ihuva anirero Maara Entaqaa aiha vuka vo vaiinti vo vaiinti koqema kora. (Maaki 1:21-27, 29-31, 3:1-6; Ruki 13:10-17, 14:1-6; Ioni 5:1-9, 9:1-14)

Ihuva tiharo, Ti Vataini Vatatai Vaiintika ti noraiqama kaimanta te Maara Entaqaa raqiki vauraukara ti, te homa vi entaraqaa tenta varaataaina kaiqara varareave, tura. (Maaki 2:28)

Maara okara tu vaiintika

Maara okara tu vaiintika vika Kotiva Mosira amu uvara Iutaa vaiinti nahenti tiva nimi vaura. Vi entara kia vuku ruqutuaina *maasiniva* vau entara vi vaiinti-

navuka Kotira vukuqi taveha qaraaka vuku kauquqohai autuke vaura.

Maara okara tu vaiintika airitahaa un-aqaraiqama keha Kotira kaiqa vare vaurara tiro, Ihuva vikaqaa uva vatora. (Matiu 23)

Manaa (Ioni 6:31,49; Hiparu 9:4; Qoqaiqama Kora 2:17) Haaru Isareri vatanaaka Isipiqihai ruqemake 40 ihiara qumina vata kia karavata vaunaini ni vaura. Vi entara Kotiva vika kara nimura. Vi karara vira autu *man-aave* tura. Vi karava naaruvaihairo ekaa enta vataqaa hiqintiro Maara Entaqaaqai kia hiqinti vaura. *Mana* avano vataqaa hiqintumanta vaiinti nahenti vira oru nuntu keha ne vaura. (Katu Varora 16:13-36)

Naavu

Iutia vatanaaka naavu vaireva, kia tinavu naavu voqaara vaura. Mini kia nora aaqu ntunaini vika naavu kaqake naavu qiata tanuqamake autuke vatora. Naavu qiata mintima vaumantara ti, vika homa naavuqaa vaarinteha vaura.

(Maaki 2:4; Kaiqa Varora 10:9)

Parasi vaiinti

Parasi vaiinti vika Iutaa avutaqi vaumanta qaqi vaiinti nahenti vikara nora vaiintive ti vaura. Vika maara okara ti vau vaiintika vohaa vaiha kaiqa varora. Vika kankomake Kotiva Mosirara tivato uvvara iri vauka vaiinti nahenti tiva nimiha vi uvvara iriqi vuate ti vaura. Miti tiva nimihevata, vika nái irike vato uvaravata vaiinti nahenti tiva nimi vaura. Vikaqihai airitahaa nái mahuta tivakeha tenavuqai

koqe vaiintima vauro ti vaura. Vika unaqaraiqamake tenavu Kotira uva iri vauraukave tivakeha, vaiinti nahenti nivuqaa koqemake niha vika tauvaqaini qoraiqama nimiteraraqai iri vaura.

(Matiu 23:13-19; Ruki 7:39, 11:42-43, 18:9)

Vi vaiintika Ihura aruke aarara rantaqi vi vaura. (Maaki 3:6)

Sameria Iutia vata vauvaro Sameria vata vira tataaqa vaura. Sameria vatanaaka vika kia Iutaa taraukama vaura. Vika vo vatanaa nahenti oru vare ani vare iha hampi vaukama vaura. Mintima vaumanta Iutaa tarauka Sameria vatanaaka qoririma nimitora.

Sataaniva

Sataaniva vaana avuhainaavama vairo. Viva Kotira naavutaavama vairo.

Ihuva Sataanirara ti navutaavave tiro (Matiu 13:39)

Viva vaiinti aruke vaivave (Ioni 8:44)

Viva una uvaqai ti vaivave (Ioni 8:44)

Viva vaiinti taiqa kareva auti vairo (1 Pitaa 5:8)

Ne Sataanira vataake kempukaiqamake raquqi vivaro viva ni mini kero aiqu aututero kantama vuanaro. (Iemi 4:7)

Satuisi vaiinti Satiusi vaiinti vika Iutaa avutraqi vaumanta vaiinti nahenti vikara nora vaiintive ti vaura. Vika airi monu vate vauka vaiha vika airitahaa Iutaa Kanasoruqi vaura. Vika vataini vau haikarara noraiqaake iriha kia Kotirara noraiqaake iri vaura. Vika tiha, Vaiintivano qutu viro kia qaiqaa ho himpuanarove, ti vaura. (Maaki 12:18) Vika vo vaka vo vaka Parasi hampata tiriroriha

vaura. (Kaiqa Varora 23:6-7)

Takisi vare vau vaiintika

Takisi vare vau vaiintika vika Iutaa vaiinti vaiha oru Romeni vatanaaka kaiqa vara nimite vauka vaura. Vi entara Romeni vika Iutaa vatanaaka naatarake vikaqaa raqiki vaumanta *takisi* vare vau vaiintika Romeni vika kaiqa vara nimite vaumantara ti, Iutaa vika vikara tiha, Ne tinavu navutaaka kaiqa vare variakama variavo, tivake vika qoririma nimite vaura.

Takisi vare vau vaiintika airitahaa tiha, Voqavata monu timiate, tivakeha qumina voka monu vare vaura. Vika *takisi* varakeha hini Kamaanira ami hini vika nái varora. (Ruki 19:1-9)

Uaini tava Iutaa vika nái naahoqi *uaini* uti vaura. Vika *uaini* naaqunta ututovaro qampiqeharo kairiqaa uri viharo tava ire vaura. Koqemakero tava iraarire ti, kopi kaara hiqaantemake, vira kaaravata hiqe vaura. Vira tava hiqike tatike nora viraqohai *uaini* namari auti vaura.

Vaata toqaara

Iutaa vika okara mintimama vairo: Qorainti vainti vo vatatairaro 8 enta aitarairaro vira vaata toqama amitaanarove. Kotiva Eparahaamirara minti turara ti, Iutaa vika vi uvara iriqi vi vaura. (Okara 17:9-14)

Mintimake toqakaaina vaiintira viraraçai vika Iutaa vaiintive ti vaura. Vo vatanaaka Iutaa vikara tiha, Vika vaata toqakaakave, ti vaura.

Poruva Karesia vatanaakara tiharo, Vaata toqake vai okaravave, kia vaata toqake vai

okaravave, vi okarava qumina haikaqaima vairo. Tinavu avu aato muntukavano qaraakaiqama vuaina okarava, vi okaravama nora haikama vaivo, tura. (Karesia 6:15)

**Kotira Uva
The New Testament and portions of the Old
Testament in the North Tairora Language of Papua
New Guinea**

**Nupela Testamen na sampela hap Olpela Testamen
long tokples Tairora long Niugini**

copyright © 1979, 1994, 2005, 2008, 2009, 2012 Wycliffe Bible Translators,
Inc.

Language: Tairora

Dialect: North Tairora

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-05-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 13 Dec 2023

909b265f-c886-56ae-b943-fdc12fe46c5e